

که به دلایلی به تعویق افتاد. علاوه بر این، هیچ اقدامی در کالورت التیمور که فاضلاب جاری خانگی را به پنجتن و کشف رود منتهی می کند نشده است. در باره احداث فاز دوم تصفیه خانه چرمشهر نیز که آلوده ترین فاضلاب را به محیط منتقل می کند خبری نیست.

● تأسیس تصفیه خانه جدید

بیشتر محلات و مناطقی همچون پنجتن، طبرسی شمالی و بولوار رسالت هنوز به شبکه فاضلاب شهری متصل نشده اند و فاضلاب هزاران منزل مسکونی از این کال ها به کشف رود ریخته می شود. شهروندان نیز بدون اینکه قصدی داشته باشند در آلودگی کشف رود سهیم اند. معاون بهره برداری و توسعه فاضلاب مشهد در باره ساخت تصفیه خانه های جدید به شرط تخصیص اعتبار و صدور مجوز خبرهای خوبی دارد. اومی گوید: شرکت آب و فاضلاب متولی کشف رود نیست و مدیریت کشف رود بر عهده شهرداری و شرکت آب منطقه ای است. اما ما هم وظیفه خود دانستیم برای احداث تصفیه خانه های فاضلاب و شبکه جمع آوری فاضلاب در محدوده کشف اقدام کنیم پیشتر به این علت که فاضلاب را تصفیه کنیم و آن را به شرکت آب منطقه تحویل دهیم تا به مصارف کشاورزی برسد و اگر مازادی داشت به کشف رود ریخته شود.

مهدی حاجی آبادی در توضیحات بیشتری می گوید: احداث سه تصفیه خانه و ارتقای یک تصفیه خانه را دستور کار داریم که می توان از طریق آن ها بخش زیادی از مشکلات کشف رود را حل کرد. عملیات ساخت اولین تصفیه خانه خرداد سال جاری در محدوده طبرسی شمالی آغاز خواهد شد و ظرفیت آن حدود ۶۸ هزار متر مکعب است. هم چنین در حال گرفتن مجوز برای احداث تصفیه خانه خین عرب هستیم تا سال آینده بتوانیم ساخت آن را آغاز کنیم. برنامه دیگری که در انتظار مصوبه و پایان مراحل قانونی آن هستیم به تصفیه خانه پر کند آبا ۳۴ مربوط می شود که ظرفیت تصفیه روزانه آن حدود ۴۶ هزار متر مکعب فاضلاب است. در حال ارتقای تصفیه خانه پر کند آبا ۲ نیز هستیم تا ظرفیت آن را به دو بیست هزار متر مکعب افزایش دهیم. علاوه بر تصفیه خانه ها، شهرداری مشهد نیز که فرماندهی یکپارچه کشف رود را بر عهده دارد قرار است یک سپتاژ تصفیه خانه شهری را در جاده میامی احداث کند.

همچون گراز، خرگوش، گر به وحشی و خاریشت هستیم.

● دریای محلی ها

فعالان محیط زیست در طول سالیان متمادی به ویژه سال های اخیر با ورود به وضعیت نابسامان کشف رود سعی کردند توجه مسئولان و افکار عمومی را به این رودخانه معطوف کنند. فرشته تقی زاده یکی از آن ها است. کارشناس شرکت آب منطقه ای خراسان رضوی و عضو هیئت مدیره شبکه سمن های محیط زیستی استان. دغدغه او هم دل نگرانی همه کارشناسان مسائل محیط زیست است. او به همراه تشکل های مردمی، همه هم و غمشان را گذاشته اند برای زنده کردن «رودخانه مرگ» یا همان کشف رود. «رودخانه مرگ» تعبیر آن ها است. او تعریف می کند: کشف رود از صدها سال پیش وجود داشته است و همه مستندات تاریخی مانند اشعار شاهنامه فردوسی و نام دریا که محلی ها روی آن گذاشته بودند نشان از عظمت و تاریخ غنی آن دارد. تقی زاده ادامه می دهد: کشف رود امروز به دلیل انسداد سرشاخه ها و کاهش نزولات آسمانی دیگر مانند گذشته پر آب نیست و تنها جریانات سیلابی در برخی فصل های سال به ندرت از آن عبور می کنند. در طول مسیر، عبور فاضلاب های خطرناک و سمی برخی کارخانه ها مانند چرمشهر آلودگی آن را دوچندان می کند. در طول مسیر کشف رود، همین آب آلوده از سوی کشاورزان برای آبیاری مزارع برداشتی می شود و شما بقیه جریان را حدس بزنید!

● هنوز هم منتظر یاری هستیم

این فعال محیط زیست ادامه می دهد: سال ۹۸ گزارش های مردمی از این رود باعث شد در آن باز زمانی با مضمون «یک دهه کشت مرگ در کشف رود» مورد توجه بسیاری از رسانه ها قرار گیرد. پس از آن بود که مدیریت و سامان دهی کشف رود به شهرداری سپرده شد و ما امید پیدا کردیم همت عالی این نهاد به حل مشکلات آن منجر شود. با وجود اقداماتی که انجام شده است، هم چنان کار خاص و اثرگذاری را برای جمع آوری و تصفیه فاضلاب ها شاهد نیستیم به طوری که متأسفانه هنوز از تصفیه خانه سپتاژ شهرداری که قرار بود فاز یک آن خرداد سال گذشته به بهره برداری برسد خبری نیست. حتی اعلام شد فاز یک و ۲ آن آذر ۱۴۰۰ به بهره برداری برسد

عاشق شغل پدری خود است. نتوانسته است دل از این کار برگردد و هنوز در کار کاشت انواع سبزیجات و صیفی جات است.

او در باره شرایط آبیاری سال های اخیر کشف رود می گوید: تا چندین پیش، بیشتر کشاورزان از آب کشف رود برای آبیاری مزارع خود استفاده می کردند اما با جمع کردن موتورها، تعدادی از آن ها از آب چاه استفاده می کنند. البته هنوز هم پدیده می شوند کسانی که در طول مسیر به صورت شبانه باز هم از آب کشف رود برای آبیاری مزارع خود استفاده می کنند و این فاجعه است.

حسین زاده هم از سر استیصال و برای سلامتی همه مردم شهرش می خواهد مسئولان پی کار بیایند. می گوید: مسئولان به راحتی میتوانند با ایجاد چند تصفیه خانه مشکل رودخانه و کشاورزان را حل کنند و سلامت جان شهروندان را بخرند. شرکت آب و فاضلاب از چند سال پیش قرار بوده است تصفیه خانه ایجاد کند اما تا امروز کاری جز جمع کردن موتور آب کشاورزان انجام نداده است.

● از بین رفتن گونه های گیاهی حاشیه کشف رود

محمد سلیمی کارشناس حفاظت و مهندسی رودخانه هاست و کارشناس مسئول پروژه از آدسازی کشف رود. صحبت های او را با اشاره ای کوتاه به پیشینه آن شروع می کند و می گوید: همه می دانند قدمت کشف به ده ها هزار سال پیش بازمی گردد و دلایلی مانند ایجاد سد در سرشاخه های آن و خشک سالی باعث شده است امروز شاهد باشیم بیشتر آب رود را فاضلاب تشکیل دهد. این موضوع زنگ خطر است. هم برای موجودات زنده هم برای فضای سبز.

سلیمی باور دارد باید برنامه ریزی درستی برای استفاده از این ظرفیت شود. ادامه می دهد: وجود فاضلاب های صنعتی و خانگی در آب آن قدر معیوب هست که جان خیلی ها را به خطر بیندازد اما این روند را می توانیم با احداث چند تصفیه خانه جبران کنیم و اکوسیستم را تا اندازه ای به شرایط قبل بازگردانیم.

روایت های سلیمی از گذشته های نه چندان دور این حوالی شنیدنی است وقتی تعریف می کند: در سال های نه چندان دور شاهد تنوع زیستی متنوع و جذابی در حاشیه کشف رود بودیم اما حالا گیاهان کمی باقی مانده اند و تنها در بخش کوچکی از حاشیه این رود شاهد گزهای وحشی و حیواناتی

سامان دهی کشف رود در دستور کار شورای شهر

نماینده گان شورای اسلامی مشهد، تلاش ویژه ای برای سامان دهی حاشیه شهر انجام می دهند. سید ابراهیم

علیزاده، رئیس کمیسیون سامان دهی حاشیه شهر، از توجه ویژه شورای شهر برای سامان دهی بستر کشف رود و حریم آن می گوید و اینکه انجام این کار نیازمند توجه همه دستگاه های استان و همچنین مجلس شورای اسلامی است که ان شاء... بتوان کاری که شایسته و در خور این رود کهن و قدیمی شهر توس است، انجام داد.

علیزاده ادامه می دهد: قطعاً انجام این کار نیازمند برنامه مطالعاتی و پژوهشی وسیع است که شورا پیگیر آن خواهد بود.

